

Резюме

на Програмата за трансгранично сътрудничество Интеррег- ИПП България – Сърбия 2021 - 2027

Настоящото резюме е подготвено от екипа на НСОРБ, на база одобрената на 22 ноември 2022 г. от службите на Европейската комисия Програма за трансгранично сътрудничество Интеррег-ИПП България- Сърбия за програмен период 2021-2027 г., публикувано на: <http://www.ipabc-bgrs.eu/2020-media-news/european-commission-approved-cross-border-cooperation-programme-between-bulgaria-and>

Програмната област:

Териториалният обхват на програмата ще покрива шест области от България - Видин, Монтана, Враца, Софийска, Перник, Кюстендил и седем окръга от Сърбия- Борски, Зайчарски, Пиротски, Нишки, Топлички, Ябланички, Пчински.

Границата между България и Сърбия е 341 км, 315 км от която е сухопътна граница (включително пет гранично-пропускателни пункта Брегово – Мокрание, Кула – Връшка чука, Калотина – Градина, Стрезимировци и Олтоманци – Рибарци) и съответно 26 км по река Тимок. Общата площ на трансграничния район е 43 963 км².

Структурата на населените места се характеризира с оскъдно население, малки селища и ограничен брой по-големи градове като Видин, Монтана, Враца, Перник и Кюстендил (от българската страна) и Пирот, Ниш и Димитровград (от сръбска страна).

Програмната стратегия:

Програмата е ориентирана към постигането на три от политическите цели (ЦП) на европейско ниво:

- ✚ ЦП 1: По-конкурентоспособна и по-интелигентна Европа, чрез насърчаване на иновативна и интелигентна икономическа трансформация и на регионалната свързаност на ИКТ;
- ✚ ЦП 2: По-зелена, нисковъглеродна и устойчива Европа с икономика в преход към нулеви нетни въглеродни емисии, чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към него, превенция и управление на риска и устойчива градска мобилност;

- ✚ ЦП 5: Европа по-близо до гражданите, чрез насърчаване на устойчивото и интегрирано развитие на всички видове територии и местни инициативи.

Планирани са инвестиции в обхвата на три основни приоритета.

Приоритет 1 „ Конкурентоспособен граничен регион “:

Специфична цел 1: „Подобряване на устойчивия растеж и конкурентоспособността на МСП и създаването на работни места в МСП, включително чрез продуктивни инвестиции“

Неизчерпателният списък на действията, които ще бъдат подкрепени, включва:

- Съвместно разработване и внедряване на технологични решения, насочени към регионални социално-икономически предизвикателства, водещи до финансови и/или нефинансови резултати, получени чрез сътрудничество;
- Технологични и /или организационни инвестиции, насочени към намаляване на разходите за производство/ предоставяне на услуги и всякакви други инвестиции, водещи до повишаване на конкурентоспособността на предприятието, включително, но не само, закупуване на специализирано оборудване и технологии (вкл. свързани с повишаване на квалификацията), системи за наблюдение; закупуване на ИТ оборудване, обучение и трансфер на ноу-хау, виртуални бизнес центрове, решения за електронна търговия, възможности за електронни плащания и др.; Действия, насочени към повишаване на производствения капацитет;
- Инвестиции, насочени към управление на качеството на продуктите /услугите, включително, но не само, подобрения в проектирането на характеристиките на продукта /услугата, подобрения в сервизното обслужване на клиентите след продажбата, подобрения в гаранцията за продукта, цялостни системи за управление на качеството и всеки друг аспект, който определя общото ниво на качеството на продукта /услугата;
- Действия насочени към насърчаване на работата в мрежа и бизнес сътрудничество през границата, както и действия, насочени към достъп до нови пазари или пазарни сегменти, включително, но не само, маркетингови проучвания, технологии за пространствено разширяване, „организационно сътрудничество“ и съвместни бизнес схеми с други предприятия, фирмени изложбени зали във фирмения обект и др.;
- Съвместни маркетингови и рекламни дейности, участие в международни панаири, изложения и други промоционални мероприятия, консултантски и информационни услуги, включително електронен маркетинг, комуникация с клиенти и др.

Подкрепата за МСП ще се предоставя чрез конкурентен подход - открити покани за представяне на предложения. Съответните законови разпоредби налагат финансови ограничения от 200 000 евро за всяко предприятие за 3-годишен период.

Основни целеви групи са действащи микро и МСП.

Бюджет: 4 789 409 евро (евродял).

Приоритет 2 „Интегрирано развитие на граничния регион“:

Специфична цел 1: „Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично местно развитие, култура, природно наследство, устойчив туризъм и сигурност в райони, различни от градските райони“

Подкрепа на база Интегрирана териториална стратегия (ИТС), която има една стратегическа цел и две специфични цели, както следва:

Стратегическа цел: Засилване на растежа във всичките му аспекти.

Специфична цел 1: Разширяване и подобряване на предоставянето на услуги;

Специфична цел 2: Повишаване на регионалната конкурентоспособност, включително в областта на туризма (най-малко 40 % от бюджета на приоритета ще се заделят за проекти с акцент върху устойчивия туризъм и културата).

ИТС ще подкрепя широк спектър от дейности - научноизследователски и развойни дейности; създаване и разпространение на информация, знания и умения; обучения; услуги; изграждане на мрежи; изготвяне на политики; незначително обновяване, подобряване и поддръжка на пътища и съоръжения от обществено значение; защита и опазване и т.н.

Неизчерпателният списък на групите действия, които ще да бъдат подкрепени, включва:

- **Действия, насочени към разширяване на достъпността и подобряване на качеството на услугите от общ интерес (УОИ) в подкрепа на социалния и икономическия растеж** - разработване на решения, които отговарят на променящите се нужди, чрез възприемане на нови технологии (по-добро съотношение цена/ качество, по-бързо предоставяне на услуги), обществени предизвикателства (напр. застаряване на населението, обезлюдяване, сребърна икономика и др.) и финансови ограничения; разработване на решения за разнообразяване на начините за организиране, предоставяне и финансиране на УОИ;

- **Разработване и предоставяне на рамкова подкрепа за местния бизнес за растеж, разширяване и по-добро представяне в един по-екологичен и по-интелигентен конкурентен глобален пазар** - организациите за подпомагане на бизнеса от региона ще си сътрудничат при създаването на цялостна съвместна програма за бизнес услуги и консултации, предназначена да отговори на нуждите на местните ММСП, за да се разширят и да станат по-конкурентоспособни на регионалния и международния пазар. Програмата ще се съсредоточи върху обученията. Такива ползи биха могли да включват повишена заетост, предприемачество и конкурентоспособност в региона, както и подобрени условия на околната среда, подобрени иновации и по-добри нива на оцеляване на бизнеса. Подкрепата за предприятията по Приоритет 2 ще допълни пряката подкрепа, предвидена по Приоритет 1. На практика индивидуалната подкрепа за предприятията по Приоритет 2, която ще бъде разработена под формата на програми за подкрепа на бизнеса, базирани на задълбочено проучени нужди и потенциал за растеж, може да преследва цели като като: повишаване на иновациите и предприемаческия капацитет, преминаване към по-дигитален и по-екологичен начин на работа, присъединяване към международни вериги за стойност, растеж на бизнеса и др.;
- **Действия, насочени към рационализиране на използването на туристическите ресурси на трансграничния регион, вкл. осигуряване на по-бърз, справедлив и екологичен достъп и условия за свързване в мрежа на културно наследство и туристически обекти в трансграничния район** – разработване на нови интегрирани регионални туристически продукти; реставрация, опазване, представяне на обекти на културното наследство; подкрепа за природни туристически обекти; създаване на природни обекти за стопанско ползване; инвестиции в инфраструктура и съоръжения за туристическа подкрепа; укрепване на връзките между природни и културни обекти, включително чрез подобряване на велосипедната мрежа, пътната инфраструктура, инфраструктурата на граничните пунктове; обучение на персонал на туристически атракции; подобряване на практиките за маркетинг и брандиране в туризма в трансграничния район.

Зелените и цифровите решения ще бъдат включени като хоризонтални принципи и ще станат неразделна част от всички подпомагани проекти в рамките на ИТС.

Основни целеви групи:

- Гражданското общество;
- **Местни/ регионални органи, регионални структури на централни публични органи;**
- Неправителствени организации;
- Научноизследователска и развойна дейност, академични институции и институции за обучение;
- Социални институции;

- ММСП и техните професионални организации, старт ъп компании, социални предприятия, клъстери и др.

Бюджет: 17 185 524 евро (евродял).

Приоритет 3 „ По-устойчив граничен регион“:

Специфична цел: „Насърчаване на адаптирането към изменението на климата и предотвратяване на риска от бедствия, устойчивост, като се вземат предвид подходи, основани на екосистемите“

Подкрепа за стратегически проект за подготовка на населението за действия в случай на бедствия и за подобряване на капацитета на професионалните екипи и доброволците за реагиране в случай на извънредни ситуации.

Неизчерпателният списък на групите действия, които ще да бъдат подкрепени, включва:

- Оптимизиране на образователния процес по отношение на разработването и прилагането на рамка за реагиране при бедствия, целяща засилване на взаимодействието между науката и политиката за по-стабилна база от знания за вземането на решения;
- Действия, насочени към укрепване на институционалното сътрудничество в трансграничния регион чрез разработване на ръководства и стратегически документи, обмен на информация, знания и умения; провеждане на съвместни обучения на място и др.;
- Разработване и прилагане на всеобхватна програма за готовност на граничните общности за адекватна реакция при природни бедствия, включително обучения на място, симулации, кампании за повишаване на осведомеността и др.;
- Малки инвестиции в публична инфраструктура за обучение и инвестиции в специализирано оборудване;
- Съвместно разработване на протоколи, процедури и подходи за предотвратяване на риска и управление на бързото реагиране при много потенциални извънредни ситуации.

Основни целеви групи:

- Националните органи за управление на бедствия в България и Сърбия;
- Местни екипи за защита и спасяване от България и Сърбия;
- Доброволни пожарни отряди от Сърбия и Националното сдружение на доброволците в Република България;
- **Местни власти;**
- Деца, студенти, възрастни хора на възраст 60 години и повече, представители на бизнеса;
- Общото население от трансграничния регион.

Бенефициенти:

- Генерална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ – Министерство на вътрешните работи (ГДПБЗН – МВР), България;
- Сектор „Управление на извънредни ситуации“ – Министерство на вътрешните работи (SEM МВР), Сърбия;
- Академията на Министерството на вътрешните работи, България;
- Национална асоциация на доброволците в Република България (НАДРБ).

Бюджет: 6 198 058 евро (евродял)

Общ финансов ресурс:

Приоритет	Финансов принос на ЕС в евро	Национален принос в евро	Общо в евро
Приоритет 1	5 507 820	971 968	6 479 789
Приоритет 2	19 763 352	3 487 651	23 251 003
Приоритет 3	7 127 766	1 257 842	8 385 608
ОБЩО	32 398 938	5 717 462	38 116 400